

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКУ

У сучасній банківській практиці нечітко визначено термін “кредитна політика”. Так, наприклад, в Енциклопедії банківської справи України цей термін взагалі не визначений.

Перш за все, кредитну політику слід визначити як політику економічну. Також потрібно визначити її специфічні ознаки, які виділяють її в самостійний елемент економічної політики. Головною ознакою кредитної політики є те, що вона є політикою, яка пов’язана з рухом капіталу.

Виходячи з визначення кредиту, підкреслимо, що рух на практиці має вигляд як кредиту, так і позики. Тому кредитна політика банківської установи тісно пов’язана з його депозитною політикою. Застосування кредитної та депозитної політики банком має єдину мету – максимізацію доходів та підтримання стабільності. Рівновага досягається за допомогою ліквідності. Саме так потрібно розглядати, на наш погляд, кредитну політику, адже кредитний процес можна розглядати як з точки зору банка-кредитора, так і банка-позичальника. В основі надання кредиту та отримання позики лежить єдина основа – зворотний рух вартості.

Отже, кредитна політика банківської установи – це один з основних елементів банківської політики, який являє собою стратегію та тактику банку по залученню тимчасово вільних грошових коштів в економіці та направленню їх на здійснення кредитних операцій.

Мета кредитної політики – забезпечити високодохідне розміщення пасивів банку в кредитні продукти, доводячи ризики до мінімуму, а також збільшити клієнтську базу, залучаючи нових та утримуючи існуючих клієнтів.

Ефективна кредитна політика банку є основою успішного управління кредитним ризиком. Вона розробляється з урахуванням маркетингової стратегії банку та його політики у галузі ризик-менеджменту. В рамках проблеми “дохідність-ризик” керівництво банку вимушене зменшувати норму прибутку, перестраховуючи банк від зайвого ризику. При цьому банк повинен отримати прибуток, який забезпечить стимулювання та залучення капіталу.

Формування кредитної політики направлене на скорочення можливих альтернативних дій, спрощення та прискорення процесу прийняття рішення. Головне її призначення – забезпечення послідовності дій у практиці банку та надійної його діяльності.

Реалізація кредитної політики на практиці формалізується у відповідних внутрішньобанківських стандартах (положеннях) кредитування і кредитних інструкціях.

Кредитна політика – це офіційний документ, де викладена філософія кредитної діяльності банку. Її розробка передбачає підготовку меморандуму з кредитної політики. Розробка, ухвалення та контроль за виконанням вимог меморандуму здійснює кредитний комітет банку. Меморандум містить стратегію та методи банківської кредитної політики, які направлені на досягнення цілей банку в сфері кредитування. Він є основою організації та контролю за кредитним процесом в банку, інструктивним матеріалом для кредитних працівників, на основі якого вони вивчають фінансовий стан позичальника, визначають механізм внесення коректив у поточну внутрішню політику банку тощо.

На практиці кредитна політика хоч і допомагає персоналу банку виконувати свої функції, вона не може та не повинна замінити ініціативу при здійсненні поточних кредитних операцій. Вона є загальним керівництвом, корективи в процесі її реалізації допустимі, але повинні бути виправдані. Іншими словами, працівники на місцях повинні аналізувати свою роботу, відповідність її кредитній політиці банку і при необхідності запропонувати відповідні поправки до кредитної політики.

Кредитна політика банківської установи визначає пріоритети у розвитку та вдосконаленні діяльності у сфері кредитування, розвитку кредитного процесу та підвищенні його ефективності. Також вона забезпечує стабільність, рентабельність та ліквідність банку.

Банківські установи розробляють кредитну політику, перш за все тому, що вона дозволяє регулювати, управляти та організовувати кредитні взаємовідносини між банком та його клієнтами з приводу зворотного руху вартості грошових коштів. У процесі розробки кредитної політики банківської установи необхідно враховувати рівень розвитку економіки країни, банківської системи та конкретного банку.

Карбівничий, І.В. Теоретичні аспекти формування кредитної політики банку [Текст] / І.В. Карбівничий // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика : збірник тез доповідей I Міжнародної науково-практичної конференції (25-26 травня 2006 р.). – Суми : УАБС НБУ, 2006. – С. 90-92.